

ČASOPIS ZA PRAVNU TEORIJU I PRAKSU

PRAVNA MISAO

3 – 4

ožujak – travanj / mart – april
Sarajevo 2021.

Izdaje:

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO PRAVDE
ZAVOD ZA JAVNU UPRAVU
www.fmp.gov.ba

Časopis "PRAVNA MISAO" upisan je u evidenciju javnih glasila u Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta, pod brojem 727 od 23.10.1997. godine.

Redakcija časopisa:

Prof. dr. Hajrija SIJERČIĆ ČOLIĆ, prof. dr. Meliha POVLAKIĆ,
doc. dr. sc. Enver IŠERIĆ, Anto ČAVAR, prof. dr. Mirko PEJANOVIĆ

Glavni i odgovorni urednik: Prof. dr. sci. Almir MALJEVIĆ

Izvršna urednica: Mirjana BAŠIĆ

Producija: Federalno ministarstvo pravde

Stampa: "Štamparija Fojnica" d.d.

Za štampariju: Šehzija Buljina

DTP: Federalno ministarstvo pravde

Grafičko rješenje: Ice-net d.o.o. Sarajevo

Tiraž: 120 primjeraka

Časopis izlazi dvomjesečno.

ISSN 0555-0092

GODIŠNJA PRETPLATA:	Za organe i organizacije na teritoriji BiH	120,00 KM
	Za pojedince	100,00 KM
	Za studente i neuposlene	50,00 KM
	Za inostranstvo	200,00 KM

UPLATU UPUTITI NA: Federalno ministarstvo financija/finansija
Union Banka dd Sarajevo
Transakcijski račun: 102-050-00001066-98
Budžetska organizacija: 1501001
Vrsta prihoda: 722597
Općina: 077

ADRESA REDAKCIJE: Federalno ministarstvo pravde
Zavod za javnu upravu
Sarajevo, Ul. Valtera Perića 15
Tel.: +387 33 203 918, fax: 668 956
Email: Pravna.Misao@fmp.gov.ba

ID 4200785450004

Časopis "Pravna misao" indeksira se u bazi Legal Source (EBSCOhost)
i uvršten je u Ulrichweb Global Serials Directory

SADRŽAJ

Uvodna riječ glavnog urednika	5
PREGLEDNI ZNANSTVENI RAD	
Kenad Osmanović Pravo kupca na raskid ugovora sa uzastopnim isporukama prema Konvenciji o međunarodnoj prodaji robe	7
STRUČNI ČLANAK	
Sakib Softić Savjetodavna mišljenja Međunarodnog suda pravde u Hagu	22
Mirsad Čizmić Upravnosudska kontrola u postupcima javnih nabavki u Bosni i Hercegovini	37
PRIKAZ	
Branko Morait Praktikum iz Uvoda u Građansko pravo Praktikum iz Obligacionog prava (Posebni dio)	74
Tahir Herenda Prikaz knjige/zbornika „Power-sharing u Evropi: Ranije prakse, postojeći slučajevi i budući smjerovi“	79
Đemaludin Mutapčić Prekid toka zastarijevanja u vezi provođenja izvršenja naplate duga na novčanom potraživanju izvršenika	85
Arben Murtezić Stručno savjetovanje: Obrazovanje pravnika za Davor Trlin sudijsku/tužilačku funkciju u Bosni i Hercegovini	88
SUDSKA PRAKSA	
Ustavni sud Bosne i Hercegovine (Pripremio akademik prof. dr Miodrag N. Simović, sudija Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i redovni profesor Pravnog fakulteta u Banja Luci i prof. dr Vladimir M. Simović, tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine)	91
Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine (Pripremio Sead Bahtijarević, sudac Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine u mirovini)	107
Evropski sud za ljudska prava (Pripremio Harun Išerić, stručni saradnik na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu)	125
Upute za autore	135

CONTENTS

Foreword of the Editor-in-Chief	5	
SCIENTIFIC REVIEW		
Kenad Osmanović	Buyer's right to Declare Contract for Delivery of Goods by Instalments Avoided According to the Convention on Contracts for the International Sale of Goods	7
PROFESIONAL PAPER		
Sakib Softić	Advisory Opinions of the International Court of Justice in Hague	22
Mirsad Čizmić	The Administrative - Judicial Control of Public Procurement Procedures in Bosnia and Herzegovina	37
REVIEW		
Branko Morait	Practicum from the Introduction to Civil Law Practicum in Obligation Law (Special part)	74
Tahir Herenda	Review of the book/collection “Power-sharing in Europe: Past practices, existing cases and future directions”	79
Đemaludin Mutapčić	Adjourning the Statute of Limitations in Connection with the Enforcement of Debt Collection on the Monetary Claim of the Executor	85
Arben Murtezić Davor Trlin	Professional Counselling: Training of lawyers for the Judicial/Prosecutorial Function in Bosnia and Herzegovina	88
CASE LAW		
Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina (Prepared by Academician Professor Miodrag N. Simović, judge of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and Full Professor at the Faculty of Law in Banja Luka and Assistant Professor Vladimir M. Simović– Prosecutor at Prosecutor's Office of Bosnia and Herzegovina)	91	
Constitutional Court of the Federation of Bosnia and Herzegovina (Prepared by Sead Bahtijarević, Judge of the Constitutional Court of the Federation of Bosnia and Herzegovina in retirement)	107	
European Court of Human Rights (Prepared by Harun Išerić, expert associate at the Law Faculty of the University of Sarajevo)	125	
Instructions for Authors	135	

UVODNA RIJEČ GLAVNOG UREDNIKA

Poštovani čitaoci,

Pred nama se nalazi još jedan broj časopisa "Pravna misao", najrelevantnijeg i najaktuelnijeg časopisa za pitanja iz pravne teorije i prakse u Bosni i Hercegovini. U ovom broju, kao i do sada, donosimo nekoliko interesantnih radova, prikaza knjiga i sudske prakse.

U radu *Pravo kupca na raskid ugovora sa uzastopnim isporukama prema Konvenciji o međunarodnoj prodaji robe*, autor analizira definiciju ugovora sa uzastopnim ugovorima, a zatim i pravo kupca da raskine ugovor s obzirom na jednu isporuku, ili buduće isporuke te, u konačnici, pravo kupca da raskine ugovor u cijelosti.

Rad **Savjetodavna mišljenja Međunarodnog suda pravde u Hagu** se bavi pitanjem da li je država ovlaštena tražiti savjetodavno mišljenje i da li je Međunarodni sud pravde u Hagu obavezan dati pravno mišljenje na zahtjev ovlaštenog tražioca, kao i kakvi su pravni efekti takvog mišljenja. Radi odgovora na ovo pravno pitanje, autor je analizirao pravne akte po kojima postupa Međunarodni sud pravde u Hagu, praksu suda kao i pravnu nauku u ovoj materiji.

Autor u radu Upravnosudska kontrola u postupcima javnih nabavki u Bosni i Hercegovini razmatra upravnosudsku kontrolu postupka sklapanja i izvršavanja ugovora o javnim nabavkama. Na temelju kritičke analize postojećeg zakonskog rješenja javnih nabavki u Bosni i Hercegovini, autor ukazuje na mogućnost prevazilaženja dosadašnjih problema, što u konačnici može dovesti do podizanja standarada pravne zaštite u oblasti javnih nabavki.

U ovom broju možete pročitati prikaz dvije nove publikacije namijenjene praktičnim vježbama iz stručnih pravnih predmeta pravnih studija iz oblasti Građanskog i Obligacionog prava. Radi se o dva praktikuma, i to: 1. Praktikum iz Uvoda u Građansko pravo, Stanka Stjepanović, u izdanju Univerziteta u Istočnom Sarajevu, Pravni fakultet, Pale, 2020, 233 str; i 2.

Praktikum iz Obligacionog prava-Posebni dio, Stanka Stjepanović, Draženka Kudra i Bogdana Stjepanović, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Pravni fakultet, Pale, 2021, 193 str. Nadalje, možete pročitati i prikaz knjige Power-sharing u Evropi: Ranije prakse, postojeći slučajevi i budući smjerovi (Power-Sharing in Europe: Past Practice, Present Cases, and Future Directions), uredili: Soeren Keil i Allison McCulloch, u izdanju Palgrave Macmillan, 2021.

Također, donosimo i osvrt na pitanje prekida toka zastarijevanja u vezi provođenja izvršenja naplate duga na novčanom potraživanju izvršenika, kao i Zapažanja o Prijedlogu Zakona o provođenju odluka sudova Federacije Bosne i Hercegovine.

Čitateljstvu skrećemo pažnju i na izveštaj sa stručnog savjetovanja, koje su Fondacija Centar za javno pravo (FCJP), Centar za edukaciju sudija i tužilaca Federacije BiH (CEST F BiH) i Udruženje sudija Federacije BiH organizovali 02. 10. 2020. godine na temu obrazovanju pravnika za sudijsku/tužilačku funkciju u Bosni i Hercegovini.

Od sudske prakse, skrećemo čitateljicama/čitateljima pažnju na praksu Ustavnog suda BiH, Ustavnog suda Federacije BiH i Evropskog suda za ljudska prava.

Čitajte i pišite!

Prof. dr. sci. Almir Maljević
Glavni i odgovorni urednik

PRAVO KUPCA NA RASKID UGOVORA SA UZASTOPNIM ISPORUKAMA PREMA KONVENCIJI O MEĐUNARODNOJ PRODAJI ROBE

pregledni znanstveni rad

UDK: 347.451.031:339.54

Kenad Osmanović, MA*

Sažetak

U radu su prikazana rješenja Konvencije o međunarodnoj prodaji robe, koja se odnose na pravo kupca da raskine ugovor sa uzastopnim isporukama. Na prvom mjestu se analizira definicija ugovora sa uzastopnim ugovorima, a zatim i pravo kupca da raskine ugovor s obzirom na jednu isporuku, zatim s obzirom na buduće isporuke te, u konačnici, njegovo pravo da raskine ugovor u cijelosti.

Ključne riječi

Bečka konvencija o međunarodnoj prodaji robe, pravo kupca na raskid ugovora

* Stručni saradnik u Uredu Vlade Federacije BiH
za zastupanje pred Ustavnim sudom BiH
kenadosmanovic@gmail.com

BUYER'S RIGHT TO DECLARE CONTRACT FOR DELIVERY OF GOODS BY INSTALMENTS AVOIDED ACCORDING TO THE CONVENTION ON CONTRACTS FOR THE INTERNATIONAL SALE OF GOODS

Summary

In this paper, provisions of the Convention on international sales of goods (CISG) about buyer's rights to avoid the instalment contracts are presented. In the first place, the definition of an instalment contract is analysed, following by the buyer's right to avoid contract in respect of a particular instalment, then in respect of the future instalments, and finally, the right to avoid the contract as a whole.

Key words

Convention on international sales of goods, buyer's right to avoid contract

SAVJETODAVNA MIŠLJENJA MEĐUNARODNOG SUDA PRAVDE U HAGU

stručni članak

UDK: 341.645.2

Prof. dr. Sakib Softić*

Sažetak

Ovaj članak se bavi pitanjem davanja savjetodavnog mišljenja o pravnim pitanjima od strane Međunarodnog suda pravde u Hagu. Odnosno pitanjem da li je država ovlaštena tražiti savjetodavno mišljenje i da li je Međunarodni sud pravde u Hagu obavezan dati pravno mišljenje na zahtjev ovlaštena tražioca. Radi odgovora na ovo pravno pitanje autor je analizirao pravne akte po kojima postupa Međunarodni sud pravde u Hagu, utvrđio praksu suda, kao i pravnu nauku u ovoj materiji. Države nisu ovlaštene tražiti savjetodavno mišljenje o bilo kojem pravnom pitanju. Ovaj sud može, ali nije obavezan dati savjetodavno mišljenje ovlaštenom organu ili agenciji Ujedinjenih nacija. Pravno pitanje koje se postavlja mora biti u okviru djelokruga rada ovlaštenog organa ili agencije Ujedinjenih nacija. Međunarodni sud pravde u Hagu može, ali ne mora dati savjetodavno mišljenje o postavljenom pravnom pitanju što je njegovo diskreciono pravo. A dato savjetodavno mišljenje pravno ne obavezuje tražioca, niti druge subjekte međunarodnog prava.

Ključne riječi

Međunarodni sud pravde, savjetodavno mišljenje, ovlašteni tražilac, diskreciono pravo, domaćaj savjetodavnog mišljenja.

* Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije,
Univerzitet u Sarajevu
softicsakib@gmail.com

ADVISORY OPINIONS OF THE INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE IN HAGUE

Summary

This article deals with the issue of giving an advisory opinion on legal issues by the International Court of Justice. It deals with the question whether the Court's judgment, in a dispute between two states, where it established a violation of imperative (*ius cogens*) norms of general international law by one ethnic group within one of the states in the dispute, and establishing a new factual and legal situation also giving benefit for that ethnic group, entails the obligation for the United Nations authorities to remove the consequences and reverse the benefits gained from that violation. In order to answer this legal question, the author analysed legal acts followed by the International Court of Justice, determined the case law as well as legal science in this matter. States are not empowered to seek the Court's advisory opinion on any legal issue. This Court may but is not obliged to give an advisory opinion to a competent body or UN agency. The legal issue raised must be within the scope of work of the competent authority or UN agency. The court may or may not give an advisory opinion on a legal issue raised, which is its discretion. Moreover, the given advisory opinion does not legally bind the applicant or other subjects of international law.

Key words

International Court of Justice, advisory opinion, authorized applicant, discretion, scope of advisory opinion

UPRAVNOSUDSKA KONTROLA U POSTUPCIMA JAVNIH NABAVKI U BOSNI I HERCEGOVINI

stručni članak

UDK: 351.712:35.077.3(497.6)
351.712:342.9(497.6)

Dr. sc. Mirsad Čizmić*

Sažetak

Autor u radu razmatra upravnosudsku kontrolu postupka sklapanja i izvršavanja ugovora o javnim nabavkama u pravu Bosne i Hercegovine. U radu se na jedan kritički način razmatraju relevantna pitanja upravne i sudske zaštite od momenta pokretanja postupka javne nabavke pa do izvršenja ugovora (pravila postupka, stranke u postupku, prava i dužnosti ugovornih organa, postupanje Ureda za razmatranje žalbi, način odlučivanja, dejstvo odluka, odgovornost, troškovi postupka i sudska zaštita). Na temelju kritičke analize postojećeg zakonskog rješenja javnih nabavki u Bosni i Hercegovini, autor ukazuje na mogućnost prevazilaženja dosadašnjih problema, što u konačnici može dovesti do podizanja standarda pravne zaštite u oblasti javnih nabavki.

Ključne riječi

Ugovor o javnim nabavkama, upravni postupak, upravni spor, žalba, tužba, javni interes.

* Skupština Zeničko-dobojskog kantona, Savjetnik predsjedavajućeg
Skupštine Zeničko-dobojskog kantona za društvene djelatnosti
mirsad.cizmic@gmail.com

THE ADMINISTRATIVE - JUDICIAL CONTROL OF PUBLIC PROCUREMENT PROCEDURES IN BOSNIA AND HERZEGOVINA

Summary

The author discusses the administrative - judicial control over the procedure of concluding and executing public procurement contracts in the law of Bosnia and Herzegovina. The paper critically observes the relevant issues of administrative and judicial protection from the moment of initiating the public procurement procedure to the execution of the contract (rules of procedure, parties to the procedure, rights and duties of contracting authorities, actions of the Office for Review of Appeals, decision-making, effect of decisions, liability, costs of proceedings and judicial protection). Based on a critical analysis of the existing legal solutions of public procurement in Bosnia and Herzegovina, the author points out the possibility of overcoming the current problems, which may ultimately lead to raising the standards of legal protection in the field of public procurement.

Key words

Public procurement contract, administrative procedure, administrative dispute, appeal, lawsuit, public interest.

NOVI PRAKTIKUMI IZ GRAĐANSKOG I OBLIGACIONOG PRAVA

prikaz

Prof. dr Branko Morait*

U ovom prikazu prezentovaćemo dvije nove publikacije namijenjene praktičnim vježbama iz stručnih pravnih predmeta pravnih studija iz oblasti Građanskog i Obligacionog prava. Radi se o dva praktikuma: dr Stanka Stjepanović *PRAKTIKUM IZ UVODA U GRAĐANSKO PRAVO*, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Pravni fakultet, Pale, 2020, 233 str; 24 cm i dr Stanka Stjepanović, Draženka Kudra i Bogdana Stjepanović *PRAKTIKUM IZ OBLIGACIONOG PRAVA- POSEBNI DIO*, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Pravni fakultet, Pale, 2021, 193 str.: graf. prikazi tabele; 24 cm. Prije prelaska na prikazivanje navedenih publikacija daćemo određene uvodne napomene.

Praktikum podrazumijeva stručne i naučne vježbe na visokim školama. Mnoge naučne discipline u raznim naučnim oblastima zahtijevaju povezivanje teorije i prakse. To se posebno odnosi na discipline koje su teorijski visoko razvijene i tako postale isuviše apstraktne za razumijevanje, u ovom slučaju na Građansko pravo i Obligaciono pravo. Da bismo razumjeli genezu razvoja ovih pravnih disciplina neminovno se moramo vratiti u kolijevku modernog privatnog odnosno građanskog prava – Rimsko privatno pravo. Rimsko pravo se na javnim pravnim fakultetima u našoj zemlji izučava kao istorijsko-pravni predmet. Međutim, kako ističe profesor A. Romac¹, rimsko pravo je stvarano drugačije nego moderni pravni poreci. Rimski pravnici prilikom raspravljanja pojedinih pravnih pitanja nisu polazili od apstraktno i unaprijed formulisanih pravnih normi, kakvo je stanje u savremenom zakonodavstvu, nego su uzimali u obzir neposredne događaje iz svakodnevnog života, što bi se danas reklo činjenična stanja, analizirali ih i usvajali zaključke o primjeni prava. Tako je stvaralaštvo rimskih pravnika išlo od konkretnog prema apstraktnom.

sudija Suda BiH

¹ Romac, A. (1987) Rimsko pravo, Narodne novine, Zagreb, str. 2.

POWER-SHARING U EVROPI: RANIJE PRAKSE, POSTOJEĆI SLUČAJEVI I BUDUĆI SMJEROVI (Power-Sharing in Europe: Past Practice, Present Cases, and Future Directions),

uredili: Soeren Keil i Allison McCulloch, Palgrave Macmillan, 2021

prikaz knjige

pripremio: **Tahir Herenda,LL.M***

Zbornik „Power-sharing u Evropi: Ranije prakse, postojeći slučajevi i budući smjerovi“, u izdanju Palgrave Macmillana predstavlja najrecentniji osvrt relevantnih svjetskih autora na stanje *power-sharing* režima u Evropi. Urednici Soeren Keil, predavač na Canterbury Christ Church Univerzitetu u Ujedinjenom Kraljevstvu čiji je predmet akademskog rada teritorijalna autonomija kao sredstvo rješavanja konflikta, sa posebnim osvrtom na Zapadni Balkan, te Allison McCulloch, profesorica na Brandon Univerzitetu u Kanadi, čiji fokus je na konsocijaciji u Sjevernoj Irskoj, su u ovom zborniku okupili istraživače iz oblasti konsocijacije i federalizma, koji su u 11 poglavlja ovog zbornika obradili bivše i sadašnje konsocijacijske režime u Evropi.

U prvom poglavlju knjige, Allison McCulloch kao urednica daje uvod za ovaj zbornik. Autorica daje kraći pregled razvoja teoretskog pristupa konsocijaciji, te kao tri ključna problema s kojim se konsocijonalizam susreće od strane njegovih kritičara određuje: teškoću postizanja konsocijacionalnih sporazuma, tešku prohodnost takvih sporazuma, kao i činjenicu da jednom prihvaćeni, konsocijacijski aranžmani teško i rijetko budu zamijenjeni efikasnijim oblicima vladavine. McCulloch određuje ove tri karakteristike konsocijacijskih režima kao svojevrsni metodološki okvir koji će biti primijenjen na svim člancima koji čine ovaj zbornik. Značajno je još navesti da McCulloch kao *power-sharing* aranžmane navodi ne samo konsocijacije, već i federacije, što je svojevrsni *novum* – u pravilu se *power-sharing* koristi kao jednostavniji i laičkom uhu prihvatljiviji izraz za konsocijacije. McCulloch

*Stručni saradnik na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu;
t.herenda@pfsa.unsa.ba

PREKID TOKA ZASTARIJEVANJA U VEZI PROVOĐENJA IZVRŠENJA NAPLATE DUGA NA NOVČANOM POTRAŽIVANJU IZVRŠENIKA

prikaz

Mr. Đemaludin Mutapčić*

U praksi primjene Zakona o izvršnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 15/12 i 46/16) u vezi provođenja izvršenja naplate duga na novčanom potraživanju izvršenika, učestali su prigovori i žalbe protiv rješenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave i vjerodostojne isprave iz čl. 23. i 29. Zakona o izvršnom postupku u kojima se ističe prigovor zastarjelosti potraživanja iz člana 379. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89; "Službeni list RBiH", br. 2/92, 13/93 i 13/94 i "Službene novine Federacije BiH", br. 29/03 i 42/11), koji se primjenjuje kao federalni zakon na temelju člana IX.5. Ustava Federacije BiH), a kojim je propisan **poseban rok** zastarjelosti tako da sva potraživanja koja su utvrđena pravomoćnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog organa ili nagodbom pred sudom ili drugim nadležnim organom zastarijevaju za deset godina.

Međutim, prilikom izjavljivanja takvih prigovora i žalbi, kao pravnih lijekova u izvršnom postupku, često se zanemaruju zakonske odredbe o prekidu toka zastarijevanja, koje su tema ovog rada, te se u takvim prigovorima i žalbama ističe, na primjer, da je potraživanje tražitelja izvršenja zastarjelo, te da isprava na osnovu koje se traži izvršenje nije podobna za izvršenje u izvršnom postupku naplate duga.

Naime, u praksi primjene Zakona o izvršnom postupku u priličnoj mjeri se zanemaruje da je **u članu 388. Zakona o obligacionim odnosima izričito propisan slučaj prekida toka zastarjelosti** tako da se tok zastarijevanja prekida podizanjem tužbe i svakom drugom povjerilačkom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim organom, radi

* Advokat; d.mutapcic@yahoo.com

STRUČNO SAVJETOVANJE: OBRAZOVANJE PRAVNIKA ZA SUDIJSKU/TUŽILAČKU FUNKCIJU U BOSNI I HERCEGOVINI”

prikaz

Priredili: dr. sci. Arben Murtezić*
dr. sci. Davor Trlin **

Fondacija Centar za javno pravo (FCJP), Centar za edukaciju sudija i tužilaca Federacije BiH (CEST F BiH) i Udruženje sudija Federacije BiH su dana 02. 10. 2020. godine organizovali stručno savjetovanje o obrazovanju pravnika za sudijsku/tužilačku funkciju u Bosni i Hercegovini. Na savjetovanju je bilo prisutno 16 učesnika, pripadnika akademске zajednice, VSTV-a BiH i nadležnih državnih organa.

Skup su otvorili dr. sci. Arben Murtezić, direktor CEST F BiH i prof. dr. Edin Šarčević, profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Leipzigu (SR Njemačka).

Izlagači su u prvom panelu bili autori analiza za publikaciju "Pravosudni ispit u BiH: reforma na čekanju". U fokusu izlaganja sudija dr. Smaje Šabića (Općinski sud Zenica) i Branka Perića (Sud BiH), te mr. sci. Nihada Odobašića, saradnika FCJP-a i doktoranda Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, bio je pravosudni ispit u Bosni i Hercegovini – normativni aspekti te kritika postupanja nadležnih ministarstava pravde u kontekstu programa, komisija, literature i procedure ispitivanja. Sudija Šabić je, uz to, dao uporedni pregled nadležnosti institucija koje se bave edukacijom pravosudnih kadrova.

U drugom bloku se više pažnje posvetilo uporednom pravu. Dr. sci. Arben Murtezić i dr. sci Davor Trlin (stručni savjetnik u JU CEST F BiH) su komparirali institucije za edukaciju sudija i tužilaca u BiH sa Pravosudnom akademijom Srbije, a nakon njih je Aneta Arnaudovska, viša savjetnica za borbu protiv korupcije u RCC-u, i bivša direktorica Pravosudne akademije

* Direktor Javne ustanove Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH.

** Stručni savjetnik Javne ustanove Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH;
davor.trlin@cest.gov.ba

SUDSKA PRAKSA USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE

sudska praksa

Pripremili: akademik prof. dr. Miodrag N. Simović*
prof. dr. Vladimir M. Simović**

PRAVO NA SLOBODU IZRAŽAVANJA

Došlo je do kršenja prava apelanta na slobodu izražavanja iz člana II/3.h) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 10. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda jer su redovni sudovi izašli izvan dozvoljenog stepena slobodne procjene kada su zaključili da apelantovo pronošenje spornih informacija predstavlja klevetu kojom je narušen ugled tužioca, čime nisu postigli pravičan balans između prava apelanta na slobodu izražavanja i prava tužioca na zaštitu njihovog ugleda, odnosno kada reakcija redovnih sudova u okolnostima konkretnog slučaja nije bila neophodna u demokratskom društvu.

Iz obrazloženja:

Ustavni sud nije mogao ocijeniti da su se redovni sudovi pri evidentnoj potrebi koja dopušta pokretanje pitanja o eventualnim nepravilnostima u poslovanju pravnog lica koje bi mogle prouzrokovati štetu za to pravno lice (zbog čega se protiv tužioca vodio krivični postupak) uopšte bavili spornim izražavanjem u vezi s kriterijima uspostavljenim u materijalnim odredbama Zakona o zaštiti od klevete („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 37/01) i standardima uspostavljenim u članu 10. Evropske konvencije (status tužioca, javni interes, prihvatljiva kritika ...). Naime, redovni sudovi su tvrdnje tužioca, pa, prema tome, i osnov tužbenog zahtjeva za naknadu štete učinjene klevetom prihvatali isključivo zbog toga što apelant ponuđenim i izvedenim dokazima nije dokazao istinitost tvrdnje iznesenih u spornoj televizijskoj emisiji.

Ustavni sud, u tom smislu, podsjeća na presudu Evropskog suda u predmetu *Dalban protiv Rumunije* (presuda od 28. septembra 1999. godine, tač. 49-

* Sudija Ustavnog suda Bosne i Hercegovine;

** Tužilac Tužilaštva BiH

SUDSKA PRAKSA USTAVNOG SUDA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

sudska praksa

Pripremio: **Sead Bahtijarević***

Zahtjev Premijera Federacije Bosne i Hercegovine za ocjenu ustavnosti postupka donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo.

Utvrđuje se da Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o organizaciji i djelokrugu Organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 50/20), nije saglasan sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, jer postupak njegovog donošenja nije proveden u skladu sa Poslovnikom Skupštine Kantona Sarajevo- Drugi novi prečišćeni tekst („Službene novine Kantona Sarajevo“, br.: 41/12, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20 i 14/20).

Iz obrazloženja:

Premijer Federacije Bosne i Hercegovine, podnio je zahtjev za ocjenu ustavnosti postupka donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo. Istim podneskom zatražio je i donošenje privremene mjere kojom bi se privremeno obustavila primjena Zakona.

Podnositelj zahtjeva navodi da je u postupku donošenja Zakona došlo do kršenja Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustava Kantona Sarajevo i Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo.

Dalje podnositelj zahtjeva citira član 65. i član 71. Stav 4. Poslovnika i navodi da se uvidom u usvojeni dnevni red sa XIII hitne sjednice Skupštine Kantona Sarajevo, kao i uvidom u stenogram sa pomenute sjednice, može utvrditi da nije bio ispunjen niti jedan od uslova propisanih Poslovnikom za održavanje sjednice Skupštine Kantona Sarajevo hitnog karaktera, tj. nije

* sudac Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine u mirovini

SUDSKA PRAKSA EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA

sudska praksa

Pripremio: **Harun Išerić***

Novi pregled novosti iz sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (Sud) obuhvatit će presude i odluke Suda donesene od 27. februara do 14. marta 2021. godine, a povodom navoda o kršenju Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Konvencija). Ovaj pregled sadrži osnovne informacije o stavovima Suda u predmetima koje su zadobile pažnju stručne javnosti, te se čitaoci upućuju na web stranicu Suda gdje su presude i odluke dostupne u cjelini.¹

Prije nego se osvrnemo na novosti iz prakse Suda, kratko ćemo se osvrnuti na sudijsku 2020. godinu, u kojoj je obilježena 70. godišnjica potpisivanja Konvencije.² Na kraju 2020. godine Sud je imao preko 62.000 neriješenih predmeta, od se čega 70% ticalo Rusije, Turske, Ukrajine i Rumunije. U odnosu na 2019. godinu, za 22% je povećan broj predmeta u kojima je odlučivalo Veliko vijeće ili Vijeće. U kontekstu broja riješenih aplikacija, preko 32.000 su proglašene za nedopustive, dok je u samo 1.900 donesena presuda Suda. Vodeći članovi Konvencije čija je povreda utvrđena u presudama Suda su: član 6. potom ostali članovi, član 5. član 3. član 1. Protokola broj 1 član 2. i član 13.

U kontekstu BiH, u 2.040 predmeta Sud je donio odluku kojom je aplikacije proglašio za nedopustive. Doneseno je ukupno osam presuda. U jednoj je utvrđena povreda člana 3. u šest člana 6. (i to u četiri zbog neizvršavanja sudske odluke, u jednoj zbog dužine postupka i u jednoj zbog povrede nekog drugog aspekta člana 6.). U jednoj presudi je utvrđena povreda

* Asistent na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

¹ Odluke i presude Suda su dostupne na web stranici: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22documentcollectionid%22:\[%22JUDGMENTS%22,%22DECISIONS%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22documentcollectionid%22:[%22JUDGMENTS%22,%22DECISIONS%22]}).

² Više informacija o događajima koji su održani tim povodom na: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=events/70yearsConvention&c=>.

UPUTE ZA AUTORE

Radovi se objavljaju na hrvatskom, bosanskom i srpskom jeziku (u latiničnom ili ciriličnom pismu) ili engleskom jeziku.

Ukoliko rukopis zadovoljava kriterije časopisa, upućuje se na recenziju.

Svaki rukopis ocjenjuju najmanje dva nepristrana recenzenta, pri čemu identitet autora i recenzenta ostaje obostrano nepoznat. Nakon ocjene recenzentata i članova redakcije, rukopis se vraća autoru s obrazloženjem i zahtjevima za doradu i ispravak rada, ukoliko se to smatra potrebnim. Ispravljene rukopise autori trebaju vratiti redakciji u roku od 8 dana od primitka.

Prepostavlja se da članci i ostali prilozi nisu i neće biti objavljeni u drugim publikacijama, osim uz posebno odobrenje redakcije kada se to jasno naznačuje u objavi.

Autori dopuštaju časopisu postavljanje njihovih radova na web stranicu časopisa.

Časopis zadržava i sva ostala prava, osim ukoliko nije drugačije dogovorenno s autorom.

Radovi koje časopis objavljuje su:

- Uvodna riječ glavnog urednika
- Izvorni znanstveni rad
- Prethodno saopćenje
- Pregledni znanstveni rad
- Stručni članak
- Sudska praksa
- Ostali radovi kao što su prikaz knjige, izvještaji o znanstvenim i stručnim skupovima i dr.
- Obavijesti o nadolazećim stručnim i znanstvenim skupovima
- Domaći autori u međunarodnim publikacijama
- Pismo uredniku

Radovi se predaju redakciji časopisa elektronskom poštom na adresu: *Pravna.Misao@fmp.gov.ba*. Dokument treba biti načinjen u programu Microsoft Word. U njemu ne smiju postojati nikakve indikacije osobnoga identiteta autora ili institucije u kojoj bilo koji od autora radi, kako u samom radu, tako ni u karakteristikama (properties) elektroničkog dokumenta.

Radovi koji se dostavljaju redakciji moraju biti lektorirani. Lektori koje odredi redakcija vrše superviziju.

U časopisu se objavljuju znanstveni i stručni radovi koji ne prelaze dužinu od 10.000 riječi, uključujući sve dijelove rada. Svaki rad mora sadržavati sažetak od 150-200 riječi i izbor ključnih riječi na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku iste dužine. Ostali radovi ne mogu prelaziti dužinu od 2000 riječi.

Izuzetno, Redakcija može odobriti objavljivanje radova izvan navedenih kategorija i sa dužinom koja prelazi navedeni broj riječi, ukoliko je rad značajan za razvoj pravne teorije i prakse.

Svaki rukopis mora biti priložen zajedno s popratnim pismom, u kojem je nužno navesti sljedeće:

- kratki opis sadržaja članka u dvije do tri rečenice, kao i sve dodatne informacije o rukopisu koje bi redakciji mogle biti od koristi;
- razloge zbog kojih autori drže da je njihov rad zanimljiv čitateljstvu časopisa (novost koju rad donosi);
- kratku biografiju autora (25-30 riječi),
- osobne podatke:
 - jedinstveni matični broj
 - adresa stanovanja i općina
 - kontakt telefon

Svaki autor će uz popratno pismo dostaviti i izjavu da rad nije prethodno objavljan.

Prva stranica rukopisa treba sadržavati:

- Naslov
- Datum
- Broj riječi u članku

- Ime autora i profesija
- Nazivi ustanova u kojima rade
- E-mail adrese
- Kategorizaciju
- Sažetak i ključne riječi na izvornom jeziku rada
- Naslov, sažetak i ključne riječi i naslov na engleskom jeziku (summary, key words)

Sažetak rada treba sadržavati opći prikaz teme, metodologiju rada, rezultate i zaključak.

Ključne riječi sadrže pojmove koji se pojavljuju u tekstu, ali ne opće i preširoke pojmove niti preuske pojmove opisane sa puno riječi.

Tablice i grafikoni trebaju biti prezentirani u programima kao što su MS Word, sa jasno iskazanim naslovima. Sve tablice i grafikoni biti će u časopisu tiskani isključivo u crno-bijeloj boji.

Napomene u radu se navode u obliku fusnote (footnote). U pravilu su objašnjavajućeg karaktera.

U fusnoti treba navoditi samo objavljene podatke (ili staviti posebnu bilješku s objašnjenjem).

U fusnoti treba navoditi samo literaturu koja je navedena u popisu literature na kraju članka.

U fusnoti treba ujednačeno navoditi sve izvore. Poželjno je staviti broj stranice.

Molimo autore da se pridržavaju sljedećih naputaka za navođenje literature i fusnota:

Ukoliko je riječ o navođenoj knjizi:

Josipović, I. (2000) Haaško implementacijsko kazneno pravo.
Zagreb: Informator i Hrvatski Pravni Centar.

Ukoliko je riječ o navođenom članku:

Tschudi, F. (2008) "Dealing with violent conflicts and mass victimisation: a human dignity approach", str. 46-69. U: I. Aertsen et al.: Restoring Justice after Large-scale Violent Conflicts. Portland. Willan Publishing.

Ukoliko je riječ o navođenom članku u časopisu:

Sijerčić-Čolić, H. (1999) "Reforma krivičnog zakonodavstva u Federaciji Bosne i Hercegovine: karakteristike federalnog procesnog krivičnog prava", Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksi, Zagreb, Vol. 6 – br. 1/1999, str. 251-268.

Ukoliko je riječ o navođenom članku u elektroničkom časopisu:

Lendvai, N., 2005. "Central and Eastern European Social Policy and European Accession – Time for Reflections" (online). Financial Theory and Practice, 29 (1), str. 1-12. Dostupno na: <http://www.ijf.hr/eng/FTP/2005/1/lendvai.pdf>.

Ukoliko je riječ o navođenoj Web adresi:

World Bank, 2004. Corruption: how the World Bank Fights Corruption (online). Washington: The World Bank. Dostupno na: <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/NEWS/0>.

Rad treba oblikovati prema sljedećim uputama:

- dokument pohraniti u programu MS Word (*.doc format);
- stranica standardne veličine (A4);
- obični prored za cijeli rukopis
- font Arial, 12 pt;
- sve margine 2,5 cm;
- ne uređivati zaglavje (Header) niti podnožje (Footer) dokumenta;
- obavezno brojčano označiti stranice;
- slike ili fotografije prilaže se u jednom od formata: *.jpg, *.bmp, *.tiff.

Pozivamo sve autore da na adresu redakcije šalju sažetke svojih stručnih i znanstvenih radova objavljenih u međunarodnim publikacijama indeksiranim u literaturnim bazama podataka. Redakcija će objaviti sve pristigle sažetke izvornih radova domaćih autora.

Radujemo se Vašim prilozima!

Redakcija